

Osaamisen arviointi taito- ja taideaineissa KÄSITYÖ 13.3.2015

Heljä Järnefelt
Erityisasiantuntija

Taustaa

- ◆ Perusopetuslain 1998/628 §11 mukaan peruskoulussa opetetaan kaikille yhteisenä aineena käsityötä
- ◆ Valtioneuvoston asetuksessa tuntijaosta 422/2012 kuvataan käsityössä järjestettävän opetuksen vähimmäismäärä vuosiviikkotunteina sekä mahdollisuudet valinnaisiin tunteihin
- ◆ Opetussuunnitelman perusteissa 2014 kuvataan muun muassa käsityön opetuksen arviointia ja arviointikriteerejä.

Arvioita nykytilasta, ennen perustetyötä

- ◆ Nykyisiä arviointinormien päälinjauksia pidettiin oikean suuntaisina, mutta niitä ei kuitenkaan tunneta riittävästi
- ◆ Reilut 70% rehtoreista oli sitä mieltä, että nykyiset hyvän osaamisen kuvaukset ja päättöarvioinnin kriteerit mielletään tavoitteiksi
- ◆ Paikallisissa opetussuunnitelmissa on kuvattu arviointia lähinnä perusteiden tekstinä ja jonkin verran kuvattu todistusarvosanojen antamista
- ◆ Arvioinnin pedagogista, oppimista tukevaa tehtävää ei ole juurikaan työstetty ja tarkennettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen arviointi 1-2/3-6/7-9

- ◆ Oppimisen arvioinnin tulee olla ohjaavaa ja kannustavaa
- ◆ Arvioinnin tulee perustua kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin
- ◆ Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä
- ◆ Lukuvuositodistukseen arvosana perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja perusteiden kriteereihin
- ◆ Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken.

Oppimista tukeva arviointikulttuuri

◆ Ohjaava ja kannustava palaute

- Arvioinnin tarkoituksena on kertoa oppilaalle onnistumisista ja kehittämiskohdista
- Palautteen antamisessa ja vastaanottamisessa keskeistä on vuorovaikutus, jonka tarkoituksena on toisen ymmärtäminen puolin ja toisin
- Palautetta annetaan säännöllisesti ja riittävän usein
- Kehittävää palautetta annetaan kahden kesken ja keskitytään asiaan ja sen vaikutuksiin
- Palautteen antamisessa tulee olla rehellinen

Oppilaan oppimisen arviointi 1-2

- ◆ Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa
- ◆ Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita 1-2

Arvioidaan tapahtunutta muutosta

- ◆ edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- ◆ edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- ◆ edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- ◆ edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

Oppilaan oppimisen arviointi 3-6

- ◆ Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa
- ◆ Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan kehittämään suoritusta
- ◆ Keskeisten oppisisältöjen oppimisen ja omaksumisen rinnalla arvioidaan monipuolisesti laaja-alaisen käsityötaidon ja -tiedon kehittymistä.

6. vuosiluokan lukuvuositodistus

- ◆ Havainnoidaan:
 - kokonaista käsityön prosessia
 - monimateriaalisen tekemisen tapoja
 - työskentelyn sujuvuutta
 - tuotosten laatua
 - muissa oppiaineissa opitun soveltamista
- ◆ Käytetään käsityöoppiaineen valtakunnallisia arviointikriteereitä

Oppilaan oppimisen arviointi 7-9

- ◆ Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet
- ◆ Palautteen anto on vuorovaikutteista
- ◆ Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä
- ◆ Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan

Päätösarviointi

- ◆ Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken
- ◆ Sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena
- ◆ Määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut käsityön oppimäärän tavoitteet
- ◆ Otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa
- ◆ Oppilas saa arvosanan 8, mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista.

Valinnaisten arviointi

- ◆ Aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin
- ◆ Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti
- ◆ Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa
- ◆ Painotetusta opetuksesta ja oppilaan suoriutumisesta siinä voidaan tarvittaessa antaa lisätietoja erillisellä todistuksen liitteellä.